

Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin Öz Yeterlik İnancı ile Örgütsel Bağlılıkları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*

Selçuk OKUYUCU^{1†}, Murat AYGÜN²

¹Atatürk Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Erzurum.

²Ardahan Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Ardahan.

Araştırma Makalesi

Gönderi Tarihi: 12/03/2023

Kabul Tarihi: 21/06/2023

Online Yayın Tarihi: 30/06/2023

Öz

Bu çalışmada, beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin öz yeterlik inancı ile örgütsel bağlılıkları arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırma grubunu, Erzurum ilinde görev yapan 200 beden eğitimi ve spor öğretmeni oluşturmuştur. Araştırma kapsamında, araştırmacılar tarafından oluşturulmuş kişisel bilgi formu, öğretmenlerin öz yeterlik inançlarını ölçmek amacıyla “Öğretmenlerin Öz Yeterlik İnancı Ölçeği” ve öğretmenlerin örgütsel bağlılıklarını tespit etmek için “Öğretmenlerin Örgütsel Bağlılık Ölçeği” kullanılmıştır. Ölçeklerin çarpıklık ve basıklık değerleri incelenerek normal dağılım gösterip göstermediği değerlendirilmiş, öz yeterlik inancı ölçeğinden elde edilen toplam puan ve alt boyutlarından alınan puanlar ile örgütsel bağlılık ölçeğinden alınan toplam puan arasındaki ilişkinin incelenmesi için Pearson Korelasyon analizinden yararlanılmıştır. Katılımcıların demografik özelliklerine göre örgütsel bağlılıkları ile öz yeterlik inançlarının farklılaşp farklılaşmadığını belirleyebilmek üzere T-test ve ANOVA analizi uygulanmış ve farkın hangi gruplardan kaynaklandığını tespit edebilmek için Games-Howell post-hoc testinden yararlanılmıştır. Öğretmenlerin öz yeterlik inancı ile örgütsel bağlılıkları arasında düşük düzeyde bir ilişki olduğu tespit edilmiş ve bu sonucun ortaya çıkmasında sporun doğası gereği kişisel kazanımların ve mesleki deneyimin etken olduğu düşünülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Beden eğitimi ve spor öğretmeni, Örgütsel bağlılık, Öz yeterlik, Öz yeterlik inancı

Examining the Relationship between the Self-Efficacy Belief of Physical Education and Sports Teachers and Their Organizational Commitment

Abstract

In this study, the aim was to examine the relationship between physical education and sports teachers' self-efficacy beliefs and organizational commitment. The research group consisted of 200 physical education and sports teachers working in the province of Erzurum. Within the scope of the research, a personal information form created by the researchers, "Self-Efficacy Belief Scale" to measure teachers' self-efficacy beliefs, and "Organizational Commitment Scale" to determine teachers' organizational commitment were used. The skewness and kurtosis values of the scales were examined to evaluate whether they showed a normal distribution, and the Pearson Correlation technique was used to examine the relationship between the total scores obtained from the self-efficacy belief scale and its sub-dimensions, as well as the total scores obtained from the organizational commitment scale. T-test and ANOVA analyses were conducted to determine whether organizational commitment and self-efficacy beliefs differed according to participants' demographic characteristics, and the Games-Howell post-hoc test was used to identify which groups accounted for the differences. It was found that there was a low-level relationship between teachers' self-efficacy beliefs and organizational commitment, and it was thought that the nature of sports, personal gains, and professional experience played a role in this outcome.

Keywords: Physical education and sports teacher, Organizational commitment, Self-efficacy, Self-efficacy belief

* Bu çalışma, Selçuk Okuyucu'nun, 2. yazar danışmanlığında tamamlanan “Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin Öz Yeterlilik İnancı ile Örgütsel Bağlılıkları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi (Erzurum İli Örneği)” başlıklı Yüksek lisans tezinden türetilmiştir.

† Sorumlu Yazar: Selçuk Okuyucu, E-posta: selcuk.okuyucu@hotmail.com

GİRİŞ

Örgütler, belirli amaçları gerçekleştirmek için kurulan ve işleyen yapılardır. İnsanlar, birtakım amaçları gerçekleştirebilmek için tarih boyunca iş birliğine ihtiyaç duymuşlardır. Ortak bir amaca ulaşabilmek için bireylerin güçlerini ve eylemlerini birleştirmesi örgütü ortaya çıkarmıştır (Aydın, 2018). Bir kuruluşun başarısı büyük ölçüde çalışanlarının bağlılığına ve katılımına bağlıdır. Yüksek bağlılıkta çalışan performansı ve verimliliği artacaktır (Meyer ve Allen, 1997). Örgütün başarısında bütünlük, bağlılık ve örgüte duyulan inanç yer almaktadır. Kişiler ve kurumların geleceği için, amaçlarına ulaşmada uyumlu, çıkarlarını gözetken, karşılıklı sorumlulukların üstlenildiği bir süreç yer almaktadır (Çetin, 2004).

Bağlılık, Türk Dil Kurumu (TDK) sözlüğü'ne göre "Birine karşı sevgi, saygı ile yakınlık duyma ve gösterme, sadakat" şeklinde tanımlanmıştır (TDK, 2019). Örgütsel bağlılığın yapısındaki sadakat, örgütte kalma yönelimiyle değerlendirilir. Örgütsel başarı, çoğu zaman örgüt içindeki insanların bağlılığıyla ilişkilidir. Sadakat, iş görenin örgüt içinde bulunduğu durum, iş doyumunu ve huzuru farklılık gösterebilmektedir. Örneğin, istek ve arzularının değerlendirildiği, kendine değer verildiği ve fikirlerinin önemsendiği işletmeye karşı sadakate bağlılık artacaktır. Ancak doygunluk hissetmeyen ve iş yerinde fikirlerine değer verilmeyen, önemsenmeyen ve arzu ve istekleri göz ardı edilen bir yapıda çalışanın sadakati daha az olacaktır (Uygur, 2009). Bu nedenle bağlılık kavramı sadece örgütler için değil, spor, siyaset, ekonomi ve eğitim alanında çalışan bireyler için de önemlidir.

Okullarda öğretmenlerin örgütsel bağlılıkları, büyük ölçüde örgütsel adalet ve örgütsel güven algıları tarafından belirlenmektedir. Öğretmenlerin örgütsel adalet ve güven algılarının geliştirilmesi için okul yönetimi önemli bir sorumluluk üstlenmektedir. Örgütsel bağlılığın üç boyutundan söz edilmektedir. Bunlar; örgütsel amaçları kabullenme ve onlarla özdeşleşmeye dayanan "ahlaki bağlılık", örgüt ve çalışan arasında karşılıklı ilişkiye dayanan "çıkarıcı bağlılık" ve çalışanın örgüt üzerinde herhangi bir etkiye sahip olmadığı "yabancılaştırıcı bağlılık"tır (Atak, 2009). Örgütsel bağlılığı az olan öğretmenler, öğrencilerine karşı hoşgörüsüz bir davranış sergilediklerinden dolayı öğrenci başarısını olumsuz etkileyecektir. Örgütsel bağlılığı düşük olan öğretmenlerde; geç kalma, derse geç girme, tayin isteme gibi kendilerini kurumdan ve öğrenciden uzaklaştıracak davranışlar sergiledikleri görülmektedir (Mert, 2019).

Öğretmenlerin örgüte olan bağlılıklarını yükseltmek amacıyla çeşitli uygulamalara yer verilebilir. Öğretmenlerin ihtiyaçlarını ve beklentilerini karşılaması gereken başta eğitimden sorumlu birimlerdir. Öğretmenlerin ihtiyaç ve beklentileri karşılanması, motivasyonun artmasına ve en iyi çabayı göstermelerine neden olacaktır (Karayılan ve Mert, 2022). İnsan odaklı anlayışın örgüt kültürlerinde yer bulmasıyla, örgütsel davranış ve psikoloji alanında önemli çalışma alanlarından biri haline gelen öz yeterlilik, çalışanlar için de tatmin edici bir faktör olarak görülmektedir (Oğuzhan, 2020).

Öz yeterlilik (kendi kendine yeterlilik inancı), bireyin düşünceleri ve kendisi hakkındaki algıları ile ilgilidir. Başka bir deyişle, bireyin kendini kontrol etme yeteneğine olan inancı

olarak ifade edilebilir. Zor görevlere ve kendi uygulamalarına karşı çıkabilme yeterliğidir. (Luszczynska ve ark., 2005). Kendine güven duyan kişilerin öz yeterliliği de yüksektir. Onlar çalışma hayatlarında ısrarcı, risk alabilen ve kontrolün kendisinde olduğunu bilen kişilerdir (Schunk ve Mullen, 2013). Kişilerin belli bir görevi yerine getirebilmek için yeterli yeteneğe sahip olduklarına dair duydukları inanç olarak ifade edilmektedir (Gist, 1987). Bu inanç becerilerin kullanımına ilişkin yargıların ürünüdür. Bireyin bilgi ve becerilerinin aracısız bir sonucu değil, bu bilgi ve becerileri kullanarak neyi başarabileceğine olan inancının bir sonucudur. Öz yeterliliğin yüksek olması makul problem durumlarıyla başa edebilme, üzerinde sabırla çalışabilme ve belirlenen hedefleri gerçekleştirme düzeyini artırmaktadır (Bandura, 1988). Kendi yeterliliğine ulaşan, kısacası kendisini yeterli hissedebilen bireyler hayatları üzerinde etkili ve yetkin bireylerdir (Chan, 2008). Bu yüzden birey kendini ne kadar öz güvenli hissederse, başarıma sürecinde o kadar bütünlüğe ulaşır ve öz yeterlik seviyesi olumlu yönde etkilenir (Hammad ve ark., 2022).

Çeşitli alanlara özgü olabilen öz yeterlik kavramı, akademik, duygusal ve sosyal öz yeterlik alanları açısından ele alınmaktadır. Akademik öz yeterlik, bireyin akademik beklentilerini gerçekleştirme, akademik konularda başarılı olma ve kendi öğrenme davranışını yönetme yeteneğine ilişkin algılarından oluşmaktadır. Duygusal öz yeterlik, bireyin duygularını yönetme yeteneğine sahip olduğu ve bu yeteneği işlevsel olarak kullanabileceğine yönelik inançlarını içermektedir. Sosyal öz yeterlik, bireyin kişilerarası ilişkiler ve girişkenlik yeteneğine ilişkin inançlarından oluşmaktadır (Telef ve Karaca, 2012). Ayrıca öz yeterliliğin gelişimde aile üyelerinin, arkadaşların ve öğretmenlerle kurulan ilişkilerin niteliğinin de etkili olduğu vurgulanmaktadır (İkiz ve Yörük, 2013).

Hayatımızın birçok döneminde öz yeterliliğin etkisi görülmektedir. Bu süreç ergenlik döneminde de önem kazanmaktadır. Ergenlik döneminin öz yeterlik üzerinde olumlu ya da olumsuz etkileri vardır. Özellikle ergenlik dönemine öz yeterlik duygusundan yoksun giren birey, çevresel isteklere yetersiz tepki vererek olumsuzluklar karşısında çabucak kırılacaktır (Chen ve Westwood, 2007). Ergenlik döneminde spor yapan bireyin ruh sağlığı spor yapmayan bireylere göre daha iyi durumda olacaktır. İstenmeyen bir durumla karşılaştığında, öz yeterlik inancı yüksek olan ergen bu zorlukla kolaylıkla başa çıkacak ve olumsuz duygulardan kurtulacaktır (Willemse, 2008). Ayrıca, örgütlerin devamlılığı ve gelişimi için de önemli bir etken olarak görülmektedir. Öz yeterlik inancı ile örgütsel bağlılığın incelenmesi, kurum içerisinde yapısal ve psikolojik etkenlerin belirlenmesinde önemli bir amaçtır. Bu yüzden, öğretmenlerin öz yeterlik inançları ile örgütsel bağlılık arasındaki ilişkinin belirlenmesi alan yazına katkı sağlayacaktır.

Pek çok alanda olduğu gibi yaşamımızı etkileyen iç ve dış etkenler oldukça önemlidir. Kurum içerisinde diğer bireylerle sürekli etkileşim halinde olan birey, kuruma karşı olumlu duygular besleyecektir (Aygün, 2021). Özellikle 21. yüzyılda bireylerin yaşamını etkileyen psikolojik kavramlar oldukça önemlidir. Öğretmenlerin genç bireylere karşı olumlu dönütleri öğrencinin güven duygusu ve kendilerine olan inancın artmasına neden olacaktır (Schunk, 2009). Bu yüzden öz yeterlik ve örgütsel bağlılık duygusuna sahip öğretmenlerin sağlıklı bireyler yetişmesinde önemli bir rol üstlendikleri düşünülmektedir.

YÖNTEM

Araştırma Modeli

Çalışmada nicel araştırma modellerinden biri olan tarama modeli kullanılmıştır. Bu model, bir grubun belirli özelliklerini belirlemek amacıyla verilerin toplanmasını amaçlamaktadır (Büyüköztürk ve ark., 2018). Tarama yöntemi, geçmişte veya bulunduğumuz zamanda var olan bir durumu, olduğu şekli ile anlatmayı esas alan yöntemdir (Karasar, 1994).

Evren-Örneklem

Bu araştırmanın evrenini, Erzurum ilindeki beden eğitimi ve spor öğretmenleri oluştururken, örneklem gurubunu 2020-2021 eğitim yılında Erzurum ilindeki okullarında aktif olarak görev yapan 178'i erkek, 22'si kadın toplam 200 beden eğitimi ve spor öğretmeni oluşturmuştur. Veri toplama aşamasında pandemi sürecinden dolayı oluşabilecek sağlık problemlerinin önüne geçilmesi ve yasal kısıtlamalar nedeniyle ölçme araçları online formda hazırlanarak beden eğitimi ve spor öğretmenlerine sunulmuştur.

Veri Toplama Araçları

Bu çalışmada, araştırmaya katılan öğretmenlerin demografik özelliklerini öğrenmek amacıyla kişisel bilgi formu (cinsiyet, görev yaptığı okul türü ve görev süresi), “Öğretmenlerin Öz Yeterlik İnancı Ölçeği” ile “Öğretmenler İçin Örgütsel Bağlılık Ölçeği” kullanılmıştır.

Öğretmenlerin Öz Yeterlik İnancı Ölçeği: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması Çolak ve ark., (2017) tarafından yapılan “Öğretmenlerin Öz Yeterlik İnancı” ölçeği 27 tane madde 4 alt boyuttan (akademik öz yeterlik, mesleki öz yeterlik, sosyal öz yeterlik, entelektüel öz yeterlik) oluşmaktadır. Ölçek 5’li likert tipi üzerinden değerlendirilmektedir. Orijinal ölçeğin güvenilirlik katsayısı 0,93 olarak görülmektedir. Mevcut çalışma için öğretmenlerin öz yeterlik inancı ölçeğinden elde edilen güvenilirlik katsayısı 0,83 olarak tespit edilmiştir.

Öğretmenler için Örgütsel Bağlılık Ölçeği: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması Üstüner ve ark., (2009) tarafından yapılan “Öğretmenler için Örgütsel Bağlılık Ölçeği” 17 maddenin yer aldığı tek boyuttan oluşmaktadır. Ölçme aracı, 5’li likert tipi derecelendirmeye sahiptir. 17 maddeden derecelendirme yapıldığında oluşan ölçekten alınabilecek yüksek puan örgütsel bağlılığın yüksek olmasına, düşük puanın örgütsel bağlılığın düşük olması anlamına gelmektedir. Orijinal ölçeğin güvenilirlik katsayısı 0,96 olarak görülmektedir. Mevcut çalışmada, öğretmenler için örgütsel bağlılık ölçeğinden elde edilen güvenilirlik katsayısı 0,85 olarak tespit edilmiştir.

Araştırma Yayın Etiği

Araştırma için Ardahan Üniversitesi Bilimsel Yayın ve Etik Kurulunun E-67796128-000-2100002480 sayılı onayı ile Erzurum İl Milli Eğitim Müdürlüğünden E-36648235-605.01-20915932 sayılı ölçek uygulama izni alınmıştır.

Verilerin Analizi

Araştırmada elde edilen bulgulardan hareketle öz yeterlik ve örgütsel bağlılık ölçeği için çarpıklık ve basıklık değerleri incelenerek normal dağılım gösterip göstermedikleri incelenmiştir. Öz yeterlik inancı ölçeğinden alınan toplam puan ve alt boyutlardan elde edilen puanlar ile örgütsel bağlılık ölçeğinden alınan toplam puan arasındaki ilişkinin incelenmesi için Pearson Korelasyon analizi kullanılmıştır. Örgütsel bağlılık düzeylerine göre öz yeterlik inancı puan ortalamaları arasında anlamlı farkın kaynağını belirlemek amacıyla One Way Anova tekniğinden yararlanılmıştır. Varyanslar eşit dağılım göstermediğinden dolayı farkın hangi gruptan neden olduğunu tespit edebilmek için Games-Howell post-hoc testi yapılmıştır. Cinsiyet ve okul türü değişkenlerine göre örgütsel bağlılık ve öz yeterlik ölçeğinden elde edilen puanlar arasındaki farkın belirlenmesinde bağımsız gruplar t-testi; çalışma süresi değişkeninde ANOVA testinde yararlanılmıştır.

BULGULAR

Tablo 1. Demografik değişkenlere ait yüzde dağılımı

Değişkenler		N	%
Cinsiyet	Kadın	22	11
	Erkek	178	89
Çalışma Süresi	7 yıl ve altı	60	30
	8-11 yıl	75	37.5
	12-15 yıl	42	21
	16 yıl ve üzeri	23	11.5
Görev Yapılan Okul türü	İlköğretim	114	57
	Ortaöğretim	86	43
	Toplam	200	100

Tablo 1 incelendiğinde, çalışmaya katılan 200 kişiden 22 kişinin kadın, 178 kişinin erkek olduğu görülmektedir. Kadın katılımcılar grubun %11'ini erkek katılımcılar ise grubun %89'unu temsil etmektedir. Çalışma süresi bakımından %30 ile 60'ının 1-7 yıldır, %37.5 ile 75'inin 8-11 yıldır, %21 ile 42'sinin 12-15 yıldır, %11.5 ile 23'ünün 16 yıl ve üzeri süredir çalıştığı, görev yapılan okul türüne göre %57 ile 117 kişinin ilköğretim kurumlarında, %43 ile 86'sının ortaöğretim kurumlarında çalıştıkları görülmektedir.

Tablo 2. Öz yeterlik inancı ve örgütsel bağlılık ölçeğine ait betimsel istatistikler

	A.Ort.	Mod	Medyan	S.	Çarpıklık	Basıklık
Öz Yeterlik İnancı	102.31	108.00	111.00	32.27	-1.31	0.45
Akademik Öz Yeterlik	18.45	20.00	20.00	6.11	-1.09	0.10
Mesleki Öz Yeterlik	27.68	35.00	31.00	9.30	-1.33	0.37
Sosyal Öz Yeterlik	30.88	40.00	33.00	10.20	-1.26	0.35
Entelektüel Öz Yeterlik	25.29	28.00	27.50	7.76	-0.93	-0.38
Örgütsel Bağlılık	63.49	85	67	16.96	-0.65	-0.49

Öz yeterlik inancı ölçeğinden elde edilen toplam puan ve alt boyutlarından oluşan toplam puanlara ilişkin betimsel istatistikler Tablo 2’de verilmiştir. Tabloda öncelikle ölçeğe ait toplam puanın ardından alt boyutlara ilişkin puanların merkezi yığılım ve dağılım bilgileri verilmiştir. Basıklık ve çarpıklık katsayılarının tümü $\pm 1,5$ aralığında olduğundan normal dağılım gösterdikleri ifade edilebilir (Tabachnick ve Fidell, 2013). Normal dağılım test sonuçları incelendiğinde öz yeterlik inancı çarpıklık değeri -1,31 ve basıklık değeri 0,45, akademik öz yeterlik çarpıklık değeri -1,09 ve basıklık değeri 0,10, mesleki öz yeterlik çarpıklık değeri -1,33 ve basıklık değeri 0,37, sosyal öz yeterlik çarpıklık değeri -1,26 ve basıklık değeri 0,35 entelektüel öz yeterlik çarpıklık değeri -0,93 ve basıklık değeri -0,38 olduğu tespit edilmiştir. Örgütsel bağlılık çarpıklık değeri -0,65 ve basıklık değeri -0,49 olduğu tespit edilmiştir.

Örgütsel bağlılık ölçeği tek boyutlu olup toplam sürekli puan alınabildiği gibi standart sapma kesme noktaları dikkate alınarak örgütsel bağlılık düzeyi düşük, orta ve yüksek olarak da kategorilere ayrılabilir. Örgütsel bağlılık ölçeği toplam puan dağılımına ilişkin merkezi istatistikler Tablo 2’de verilmiştir. Basıklık ve çarpıklık katsayıları göz önüne alındığında ölçek puanlarının normal dağılım gösterdiği görülmektedir. Ölçeğe ilişkin aritmetik ortalama 63,49, standart sapma ise 16,96 olarak bulunmuştur. Ortalamanın birer standart sapma aralığındaki puanlar orta düzeyde örgütsel bağlılığı ifade etmektedir. Bu durumda 46,53 ile 80,45 puanları arasında puan alan katılımcıların örgütsel bağlılığı orta düzey olarak sınıflandırılmıştır. Toplam puanı 46,53’ten düşük olanlar düşük örgütsel bağlılığa sahipken puanı 80,45’ten büyük olan katılımcılar yüksek örgütsel bağlılığa sahiptir.

Öz yeterlik inancı ölçeğinden elde edilen toplam puan ve alt boyutlarından alınan puanlar ile örgütsel bağlılık ölçeğinden alınan toplam puan arasındaki ilişkinin incelenmesi için puanlar arasındaki tablo 3’te verilmiştir.

Tablo 3. Ölçek puanlarına ilişkin arasındaki Pearson korelasyon analiz sonuçları

	Öz Yeterlik İnancı	Akademik Öz Yeterlik	Mesleki Öz Yeterlik	Sosyal Öz Yeterlik	Entelektüel Öz Yeterlik
Örgütsel Bağlılık	.36	.36	.34	.33	.37

* $p < 0.05$

Tablo 3 incelendiğinde, örgütsel bağlılık ölçeği puanlarıyla öz yeterlik inancı ölçeği puanları arasındaki korelasyonun .36 olduğu görülmektedir. Örgütsel bağlılığın öz yeterlik inancı ölçeğinin alt boyutları ile olan korelasyonları; akademik öz yeterlik için .36, mesleki öz yeterlik için .34, sosyal öz yeterlik için .33 ve entelektüel öz yeterlik için .37 olarak hesaplanmıştır. Bu durumda örgütsel bağlılık ile öz yeterlik inancı toplam puanları arasında düşük düzeyde ilişki olduğu ifade edilebilir.

Tablo 4. Örgütsel bağlılık düzeylerine göre öz yeterlik puan dağılımı

Öz Yeterlik İnancı			
	N	Aritmetik Ortalama	Standart Sapma
Düşük Örgütsel Bağlılık	39	84.05	38.50
Orta Örgütsel Bağlılık	121	103.41	28.43
Yüksek Örgütsel Bağlılık	40	116.76	28.81

Öz yeterlik inancı puanlarının düşük, orta ve yüksek olarak üç düzeyi bulunan örgütsel bağlılık düzeyleri arasında anlamlı ilişkiyi belirlemek ve olası farkların belirlenmesi için One Way Anova analizi uygulanmıştır (Tablo 4).

Tablo 5. Öz yeterlik inancının örgütsel bağlılık düzeylerine göre tek yönlü varyans analizi

	sd	KO	F	p
Gruplar Arası	2	10758.18		
Grup içi	197	942.883	11.41	.000*
Toplam	199			

*p<0.001

Analizi sonucunda öz yeterlik inancı puan ortalamalarının örgütsel bağlılık düzeylerine göre anlamlı farklılık gösterdiği ifade edilebilir. Analiz sonucunda $F_{(11,41)}$, $p<.001$ düzeyinde anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Hangi gruplardan farklılığın kaynaklandığını tespit edebilmek için Games-Howell post-hoc testi yapılmıştır. Düşük ve yüksek örgütsel bağlılık düzeyleri arasında $p<.001$, orta düzey ile düşük ve yüksek örgütsel bağlılık düzeyleri arasında ise $p<.05$ düzeyinde anlamlı farklılık bulunmuştur.

Tablo 6. Cinsiyet değişkenine göre örgütsel bağlılık ve öz yeterlik inancının t-testi bulguları

Cinsiyet	Ort.	S	t	sd	p
Örgütsel Bağlılık					
Kadın	67.50	15.42	1.18	198	.241
Erkek	62.99	17.11			
Öz Yeterlik İnancı					
Kadın	120.64	11.47	5.90	198	.000*
Erkek	100.04	33.29			

*p<0.001

Tablo 6'da örgütsel bağlılık puan ortalamalarında cinsiyete göre anlamlı fark bulunmamaktadır ($p=.241$). Öz yeterlik inancı puan ortalamaları ise $p<.001$ düzeyinde kadın

ve erkeklerde anlamlı farklılık göstermektedir. Kadınların aritmetik ortalama puanı 120.64, erkeklerin ortalama puanı ise 100.04 olarak hesaplanmıştır.

Tablo 7. Okul türü değişkenine göre örgütsel bağlılık ve öz yeterlik inancının t-testi bulguları

Okul türü	A. Ort.	S.	t	sd	p
Örgütsel Bağlılık					
İlköğretim	64.05	16.72	0.537	198	.590
Ortaöğretim	62.74	17.33			
Öz yeterlik İnancı					
İlköğretim	100.57	33.60	0.379	198	.592
Ortaöğretim	104.59	30.46			

*p<0.05

Tablo 7’de elde edilen bulgulara göre her iki puan ortalamalarında da sırasıyla p= .590 ve p= .592 değerleriyle okul türüne göre anlamlı fark bulunmamaktadır.

Tablo 8. Çalışma süresi değişkenine göre örgütsel bağlılık ve öz yeterlik inancının çalışma süresi değişkenine göre puan dağılımı

	N	Öz Yeterlik İnancı		Örgütsel Bağlılık	
		A.Ort.	S.	A.Ort.	S.
7 yıl ve altı	60	104.78	26.82	60.85	18.43
8-11 yıl	75	98.69	34.97	63.29	14.67
12-15 yıl	42	102.69	34.64	66.85	17.85
16 yıl ve üzeri	23	106.91	32.54	64.86	18.17

Tablo 8 incelendiğinde, çalışma süresi değişkenine göre öz yeterlik inancı ölçeğinden elde edilen ortalamalarda 16 yıl ve üzerinde (106.91) olan öğretmenlerin, örgütsel bağlılık ölçeğinde 12-15 yıl (66.85) aralığında çalışma süresine sahip olan öğretmenlerin yüksek ortalamayı aldıkları görülmektedir.

Tablo 9. Çalışma süresine göre öz yeterlik inancı ve örgütsel bağlılık ortalamalarının tek yönlü varyans analizi

	sd	KO	F	p
Öz Yeterlik İnancı				
Gruplar Arası	3	613.821	0.586	.625
Grup içi	196	1048.076		
Toplam	199			
Örgütsel Bağlılık				
Gruplar Arası	3	313.677	1.092	.353
Grup içi	196	287.148		
Toplam	199			

*p<0.05

Tablo 9’da çalışma süresi ile öz yeterlik inancı ölçeği arasındaki varyans analizinin anlamlılık değeri p=.625 olarak hesaplanmıştır. Örgütsel bağlılık ölçeği içi ise bu değer p= .353

olarak hesaplanmıştır. Bu durumda her iki ölçek puanı üzerinde de çalışma süresinin anlamlı bir farklılık oluşturmadığı görülmektedir.

TARTIŞMA VE SONUÇ

Beden eğitimi ve spor öz yeterlik inançları ile örgütsel bağlılıkları arasındaki ilişkiye yönelik elde edilen bulgular literatür temelli incelendiğinde;

Öz yeterlik inancı alt boyutları ile örgütsel bağlılık arasında düşük seviyede anlamlı bir ilişki görülmektedir. Bu sonucun çıkmasında, akademik, mesleki ve sosyal açılardan bireyin yaşamdaki kazanımlarının bir etken olduğu düşünülmektedir. Özellikle alan yazında öğretmenlerin örgütsel bağlılık ile öz yeterlik ilişkisini inceleyen Gülnar'ın (2019, s.31) öğretmenlerin öz yeterlikleri ile örgütsel bağlılıkları arasındaki ilişkiye yönelik çalışmasında, öz yeterlik ile örgütsel bağlılık arasında düşük düzeyde bir ilişki olduğu görülmüştür. Bu sonucun çıkmasında, *"insanların istenen bir sonuca ulaşmada belli bir durumda sergileyecekleri yeteneklerine olan inancı ve zorluklarla birlikte elde edilecek kazançların gözden geçirilmesi sonucunda oluşan güdülenme düzeyi gibi öğelerin öğretmenlerin görev yaptıkları kurumlarda başarılı ve verimli olmalarında olumlu yönde etkisi olabileceği"* ifade edilmiştir. Ayrıca Gül'ün (2018) ilköğretim öğretmenlerine yönelik yaptığı çalışmada, öz yeterlik inancı ile örgütsel bağlılık arasında düşük düzeyde bir ilişki olduğu, düşük düzeyin sınıf öğretmenlerinin okul idaresi ile iletişiminin düşük olmasından kaynaklandığı belirtilmiştir. Alan yazında Ayık ve ark., (2015) ile Özgözü ve ark., (2017) tarafından yapılan çalışmalarda öz yeterlik ve örgütsel bağlılık ilişkisi çalışmamızla paralellik göstermektedir. Bunun yanı sıra, örgüt içerisinde önemli bir yere sahip olan bağlılık ve psikolojik etkenler, farklı disiplinlerde örgütsel bağlılık ve öz yeterlik kavramlarının incelenmesine neden olmuştur. Bu nedenle, alan yazında hemşirelere yönelik yapılan bir çalışmada örgütsel bağlılık ile öz yeterlik arasında yüksek düzeyde bir ilişki olduğu görülürken (Pekmezci, 2010), Demirci'nin (2022) özel güvenlik görevlilerine yönelik yaptığı çalışmada bazı değişkenlerin öz yeterlik ile örgütsel bağlılık arasında fark olmadığı görülmüştür.

Cinsiyet değişkenine göre, öz yeterlik ölçeğinden elde edilen bulgular doğrultusunda kadın beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin yüksek ortalamayı aldığı görülmektedir. Kadın beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin yapısal nedenlerden dolayı sorumluluk bilincini daha fazla hissetmesinin bu sonucun çıkmasına neden olduğu düşünülmektedir. Literatürde, Yanık'ın (2017) çalışmasında öz yeterliğin kadınlar lehine anlamlı farklılık gösterdiği ifade edilmiştir. Bunun kaynağının ise örneklem grubu ve çalışma bölgesinden kaynaklandığı belirtilmektedir. Şahin'in (2016) Konya ilindeki beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin kendini sevme ve öz yeterliklerinin incelenmesi çalışmasında öz yeterliğin cinsiyet değişkenine göre anlamlı olduğu görülmektedir. Akdağ ve Walter (2005) öğretmen adaylarının mesleki yeterlik çalışmalarında kadın öğretmen adaylarının öz yeterlik puanının daha fazla olduğu sonucuna ulaşılmaktadır. Creed ve Patton'ın (2003) okul temelli ergenlerde öz yeterliği tahmin etmek için yaptığı çalışmada da kadınlar lehine anlamlı farklılık olduğu ve bu bölgedeki ergen kızların

öz güvenlerinin yüksek olmasından kaynaklandığı ifade edilmektedir. Çapri ve Çelikkaleli'nin (2008, s.38) öğretmen adaylarının öğretmenliğe ilişkin tutum ve mesleki yeterlik inançlarının cinsiyet, program ve fakültelerine göre incelendiği çalışmada kadınlar lehine anlamlı farklılık görülmektedir. Bu sonucun çıkmasında *"kadın öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğinin görev ve sorumluluklarını yerine getirebilme yeteneklerine olan inançları konusunda kendilerini erkeklere göre daha yeterli gördüklerinden kaynaklandığı"* ifade edilmiştir. Literatürde, Durdukoca (2010), Aypay (2010), Demirtaş ve ark., (2011) ve Çevik'in (2011) çalışmaları çalışmamızla paralellik göstermektedir.

Örgütsel bağlılık cinsiyet değişkeni açısından incelendiğinde, Uysal ve Kösemen'in (2013) ilköğretim okullarında öğretmenlerin örgütsel güven hakkındaki görüşlerinde anlamlı farklılık olmadığı görülmektedir. Dönmez ve Topaloğlu'nun (2020) otel çalışanları üzerinde yaptığı çalışmada algılanan örgütsel destek, iş yeri yalnızlığı ve iş tatmini arasındaki ilişkide örgütsel bağlılık ile cinsiyet arasında anlamlı yönde bir ilişki bulunmamaktadır. Tasdan ve Tiryaki'nin (2008) özel ve devlet ilköğretim okulu öğretmenlerinin iş doyumunu düzeylerinin karşılaştırıldığı çalışmada, örgüt ile cinsiyet arasında bir ilişki olmadığı gözlenmiştir. Adıgüzel ve ark., (2011) fen ve teknoloji öğretmenlerinin iş tatmin düzeyinin cinsiyet değişkeni açısından anlamlı farklılık göstermediğini ifade etmiştir. Çalışmamızın sonuçlarına göre kadın ve erkek öğretmenlerin iş tatminlerinin benzer olduğu ortaya çıkmıştır. Literatürde Bozkurt ve Yurt (2013), Koruklu ve ark., (2013), Selvitopu ve Şahin'in (2013) çalışmaları bizim çalışmamızla benzerlik göstermektedir.

Cinsiyet değişkenine göre örgütsel bağlılık ile anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. Literatürde, Gülle'nin (2013, s.68) beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin okul ortamında maruz kaldıkları yıldırma algıları ve örgütsel bağlılık düzeylerinin incelenmesi çalışmasında, 'kadınların aile içerisindeki rollerinin daha etkin olduğu ve bu nedenle çalıştıkları kurumu ikinci plana attıklarından dolayı erkek bireylere göre daha az bağlılık hissetmektedirler' şeklinde ifade edilmiştir. Literatürde, Zeyrek (2008), Kumaş ve Deniz (2010), Demirtaş ve ark., (2011), Demircan (2018) ve Durusu'nun (2019) çalışmaları bizim çalışmamızla paralellik göstermemektedir.

Okul türü değişkenine göre, örgütsel bağlılık ve öz yeterlik ölçeğinden elde edilen bulgular doğrultusunda anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir. Bu durum, beden eğitimi ve öğretmenlerinin hem idari hem de öğrenci tarafından beklentilerin aynı olduğu düşünülmektedir. Literatürde okul türü değişkenine göre yapılan çalışmaların yeterli olmaması alan yazına katkı sağlarken, Köybaşı (2016) okul yöneticilerin girişimcilik öz yeterlik ve örgütsel bağlılık algılarının analizi çalışmasının bizim çalışmamızla benzerlik gösterdiği görülmektedir.

Çalışma süresi değişkeninde, örgütsel bağlılık ve öz yeterlik ölçeğinden elde edilen doğrultusunda anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir. Meslekte geçirilen sürenin fazla olması, göreve yeni başlayan ve tecrübeli öğretmenler arasında herhangi bir etki olmadığı ortaya koyulmuştur. Kazanılmış bazı duyguların öz yeterlik ve örgütsel bağlılık için etken olmadığı düşünülmektedir. Literatürde bazı araştırmalar çalışmamızı destekler nitelikte olup,

çalışma süresi ile örgütsel bağlılık arasında bir ilişki olmadığı belirtilmektedir. Koparan ve ark., (2010) beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarına yönelik yaptığı çalışmanın bizim çalışmamızla benzer sonuçlar elde ettiği görülmektedir. Akyol ve ark., (2013) beden eğitimi ve sınıf öğretmenlerinin çalışması süresi ile örgütsel bağlılık arasında anlamlı ilişki olmadığı ifade edilmiştir.

Çalışma süresi değişkeni ile öz yeterlik arasında anlamlı farklılık bulunmadığı görülmektedir. Çalışmamız ile aynı doğrultuda, Özçete'nin (2018) öğretmenlere yönelik yaptığı çalışmada, görev süresi ile öz yeterlik düzeyi açısından anlamlı farklılık bulunmadığı görülmektedir. Tschannen-Moran ve Woolfolk-Hoy (2002) kaynakların ve desteğin öğretmenlerin yeterlik inançları üzerindeki etkisi çalışmalarında farklı çalışma süreleri bulunan öğretmenlerde öz yeterliliğin anlamlı farklılık göstermediği görülmektedir. Şahin'in (2016) Konya ilindeki beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin kendini sevme ve öz yeterliklerinin incelenmesi çalışmasında öz yeterliğin farklı sürelerde mesleki deneyim sağlamış beden eğitimi öğretmenleri arasında farklılık göstermediği görülmektedir.

Diğer yandan bazı çalışmalarda çalışma süresinin örgütsel bağlılığı etkilediği görülmektedir. Paquette ve Rieg (2008) genç ingilizce öğretmenlerinin öz yeterlilik düzeylerinin müzik aleti çalmaya etkisi çalışması çalışmasa süreler, müzik aleti çalmada daha etkili olduğu gözlenmektedir. Demirsoy (2009) beden eğitimi öğretmenlerinin mesleki kıdemleri ile örgütsel bağlılık düzeyleri arasında anlamlı fark olduğu görülmektedir. O'Brien ve Goddard (2006) mesleğin ilk yıllarında sınıfta kendilerini yeterli hissetmeyeceklerini öz yeterlilik seviyelerinin düşük olacağını yönetime ihtiyaç duyacaklarını belirtmiştir. Cohen'in (1993) çalışmasında, örgütte çalışma süresi arttıkça, iş görenin işletmeden elde ettiği kazançların artacağını ifade edilmiştir. Ayrıca iş görenin yaşı arttıkça örgütsel bağlılığının da artacağını belirtmiştir. Bu çalışmalar bizim çalışmamızla benzerlik göstermemektedir.

Elde edilen bulgular sonucunda bireylerin demografik özellikleri, öz yeterlik ile örgütsel bağlılık arasındaki ilişkinin anlamlı çıkmasında önemli bir etken olduğu düşünülmektedir. Bu çalışma, öz yeterlik ve örgütsel bağlılık konusunda yapılacak çalışmalara katkı sağlayacaktır. Ayrıca araştırmada farklı demografik değişkenlerin ve meslek gruplarının da incelenmesi önerilmektedir.

Çıkar Çatışması: Çalışma kapsamında herhangi bir kişisel ve finansal çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Araştırmacıların Katkı Oranı Beyanı: Makalenin hazırlanması SO, MA;

Verilerin Toplanması SO; İstatistik analiz SO, MA; Araştırma Dizaynı SO, MA.

Etik Kurul İzni ile ilgili Bilgiler

Kurul Adı: Ardahan Üniversitesi Bilimsel Yayın ve Etik Kurulu

Tarih: 29.01.2021

Sayı/Karar No: E-67796128-000-2100002480

KAYNAKLAR

- Adıgüzel, Z., Ünsal, Y., & Karadağ, M. (2011). Fen ve teknoloji öğretmenlerinin iş tatmin düzeylerinin bazı değişkenlere göre incelenmesi. *Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2(4), 49-74.
- Aktaş, I., & Walter, J. (2005). Öğretmen adaylarının mesleki yeterlilik duygusu. *Sportre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 3(4), 127-132. https://doi.org/10.1501/Sporm_0000000055
- Akyol, P., Atan, T., & Gökmen, B. (2013). Beden eğitimi ve sınıf öğretmenlerinin örgütsel bağlılık düzeylerinin incelenmesi. *Spor ve Performans Araştırmaları Dergisi*, 4(1), 38-45.
- Atak, M. (2009). *Öğrenen örgüt ve örgütsel bağlılık ilişkisi*. Doktora Tezi, Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.
- Aydın, M. (2018). *Eğitim yönetimi (1 b.)*. Gazi Kitabevi.
- Ayık, A., Savaş, M., & Yücel, E. (2015). İlkokullarda görev yapan okul müdürlerinin genel öz yeterlik ile örgütsel bağlılık algıları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 8(2), 193-218. <https://doi.org/10.12780/uusbd.62827>
- Aygün, M. (2021). Analysis of the relationship between job satisfaction and organizational trust of physical education and sports teachers. *Journal of Pedagogical Research*, 5(1), 203-215. <http://doi.org/10.33902/JPR.2021167583>
- Aypay, A. (2010). Genel öz yeterlik ölçeği'nin (GÖYÖ) Türkçe'ye uyarlama çalışması. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(2), 113-131.
- Bandura, A. (1988). Self-regulation of motivation and action through goal systems. *Cognitive Perspectives on Emotion and Motivation*, 44, 37-61. https://doi.org/10.1007/978-94-009-2792-6_2
- Bozkurt, Ö., & Yurt, İ. (2013). A study to determine the organizational commitment level of the academicians. *Yönetim Bilimleri Dergisi*, 11(22), 121-139.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E. K., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2018). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Pegem Akademi.
- Chan, D. W. (2008). General, collective, and domain specific teacher self-efficacy among Chinese prospective and in-service teachers in Hong Kong. *Teaching and Teacher Education*, 24(1), 1057-1069. <https://doi.org/10.1016/j.tate.2007.11.010>
- Chen, N., & Westwood, P. (2007). Self-efficacy, personal worries, and school achievement of primary school students in Hong Kong. *The Asia-Pacific Education Researcher*, 16(2), 143-154. <https://doi.org/10.33860/taper.v16i2.252>
- Cohen A. (1993). Age and tenure in relation to organizational commitment: A meta-analysis. *Basic and Applied Social Psychology*, 14(2), 143-159. https://doi.org/10.1207/s15324834basp1402_2
- Creed, P.A., & Patton, W. (2003). Predicting two components of career maturity in school based adolescents. *Journal of Career Development*, 29(4), 277-290. <https://doi.org/10.1177/089484530302900405>
- Çapri, B., & Çelikkaleli, Ö. (2008). Öğretmen adaylarının öğretmenliğe ilişkin tutum ve mesleki yeterlik inançlarının cinsiyet, program ve fakültelerine göre incelenmesi. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9(15), 33-53.
- Çetin, M. Ö. (2004). *Örgüt kültürü ve örgütsel bağlılık*. Nobel Yayın Dağıtım.
- Çevik, D. B. (2011). Sınıf öğretmeni adaylarının müzik öğretimi özyeterlik düzeylerinin incelenmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12(1), 145-168.
- Çolak, İ. Yorulmaz, Y. İ., & Altınkurt, Y. (2017). Öğretmen özyeterlik inancı ölçeği geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 4(1), 20-32 <https://doi.org/10.21666/muefd.319209>
- Demircan, Y. (2018). *Beden eğitimi öğretmenlerinin, problem çözme becerileri karar verme stilleri ve örgütsel bağlılık düzeyleri*. Yüksek Lisans Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Trabzon.
- Demirci, U. (2022). Özel güvenlik görevlilerinin öz yeterlilik algıları ve örgütsel bağlılık düzeylerinin demografik özellikler açısından incelenmesi: Elazığ Kaan proje çalışanları örneği. *Trends in Business and Economics*, 36(1), 50-62. <https://doi.org/10.54614/TBE.2022.938422>
- Demirsoy, E. (2009). *Beden eğitim öğretmenlerinin iş doyumunu ve örgütsel bağlılıkları arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.

- Demirtaş, H., Çömer, M., & Özer, N. (2011) Öğretmen adaylarının özyeterlik inançları ve öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumları. *Eğitim ve Bilim*, 36(159), 97-107.
- Durdukoca, Ş. F. (2010). Sınıf öğretmeni adaylarının akademik özyeterlik algılarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Dergisi*, 10(1), 69-77.
- Durusu, H. (2019). Öğretmenlerin yıldırma yaşama, işyeri arkadaşlık algısı ve örgütsel bağlılık düzeyleri arasındaki ilişki. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 17(1), 20-38.
- Erdoğan, H. (2006). *Resmi-Özel ilköğretim okullarında çalışan yöneticilerin kişisel özellikleri ile örgütsel bağlılıkları arasındaki ilişki*. Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Gist, M. E. (1987). Self-Efficacy: Implications for organizational behavior and human resource management. *Academy of Management Review*, 12(3), 472-485. <https://doi.org/10.2307/258514>
- Gül, Ö. (2018). *İlkokul öğretmenlerinin özyeterlik inancı ile örgütsel bağlılığı arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Balıkesir Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Balıkesir.
- Gülle, M. (2013). *Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin okul ortamında maruz kaldıkları yıldırma alguları ve örgütsel bağlılık düzeylerinin incelenmesi (Hatay İli Örneği)*. Doktora Tezi, Sakarya Üniversitesi, Sakarya.
- Gülner, F. (2019). *Öğretmenlerin özyeterlikleri ile örgütsel bağlılıkları arasındaki ilişki*. Yüksek Lisans Tezi, Pamukkale Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Denizli.
- Hammad, S., Graham, T., Dimitriadis, C., & Taylor, A. (2022). Effects of a successful mathematics classroom framework on students' mathematics self-efficacy, motivation and achievement: A case study with freshmen students at a university foundation programme in Kuwait. *International Journal of Mathematical Education in Science and Technology*, 53(6), 1502-1527. <https://doi.org/10.1080/0020739X.2020.1831091>
- İkiz, F. E., & Yörük, C. (2013). Öğretmen adaylarının öz-yeterlik düzeyleri ile aile işlevlerinin incelenmesi. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(1), 228-248.
- Karasar, N. (1994). *Bilimsel araştırma yöntemi: Kavramlar, ilkeler, teknikler*. Anı Yayıncılık. https://doi.org/10.1501/Egifak_0000000399
- Karayılan, E., & Mert, P. (2022). Öğretmenlerin örgütsel bağlılığının performansına etkisi: Özel ve devlet okulu karşılaştırması. *Sosyal, Beşeri ve İdari Bilimler Dergisi*, 5(4), 357-377.
- Koparan, Ş., Şahin, E., & Kuter, F. (2010). A comparison on of self-efficacy perception and social physical anxiety levels of teacher candidates at physical education department. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 2(2), 3932-3937. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2010.03.619>
- Koruklu, N., Feyzioğlu, B., Özenoğlu Kiremit, H., & Aladağ, E. (2013). Öğretmenlerin iş doyum düzeylerinin bazı değişkenlere göre incelenmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (25), 119-137.
- Köybaşı, F. (2016). *Okul yöneticilerinin girişimcilik, öz-yeterlik ve örgütsel bağlılık algılarının analizi* Doktora Tezi, İnönü Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Malatya.
- Kumaş, V., & Deniz, L. (2010). Öğretmenlerin iş doyum düzeylerinin incelenmesi. *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, (32), 123-139.
- Luszczynska, A., Gutiérrez-Doña, B., & Schwarzer, R. (2005). General self-efficacy in various domains of human functioning: Evidence from five countries. *International Journal of Psychology*, 40(2), 80-89. <https://doi.org/10.1080/00207590444000041>
- Mert, E. (2019). *İlkokul ve ortaokul öğrencilerinin örgütsel bağlılıklarının incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Meyer, J. P., & Allen, N. J. (1997). *Commitment in the workplace: Theory, research, and application*. Sage publications. <https://doi.org/10.4135/9781452231556>
- O'Brien, P., & Goddard, R. (2006). Beginning teachers: Easing the transition to the classroom. *Australian Educational Leader*, 28(1), 28-31.
- Oğuzhan, Y. S. (2020). Çalışanlardaki öz yeterlilik algısının örgütsel sinizm ve örgütsel güvene etkisi üzerine bir araştırma. *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 48(1),433-446.
- Özçete, G. (2018). *Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin mesleklerine ilişkin öz yeterlik düzeylerinin incelenmesi ve öğretmenlerin iş doyum analizi (Niğde ili örneği)*. Yüksek Lisans tezi, Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Niğde.

- Özgözü, S., Bektaş, M., Arıkan F., & Şimşek, H. (2017). Okul psikolojik danışmanlarının genel öz-yeterlik inancı ve örgütsel özdeşleşme algısı. *İlköğretim Online*, 16(3), 1058-1078. <https://doi.org/10.17051/ilkonline.2017.330242>
- Paquette, K. R., & Rieg, S. A. (2008). Using music to support the literacy development of young English language learners. *Early Childhood Education Journal*, 36, 227-232. <https://doi.org/10.1007/s10643-008-0277-9>
- Pekmezci, G. U. (2010). *Hemşirelerin örgütsel bağlılıkları ile öz-yeterlilik algıları arasındaki ilişkiler*. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Schunk, D. H., & Mullen, C. A. (2013). Toward a conceptual model of mentoring research: Integration with self-regulated learning. *Educational Psychology Review*, 25, 361-389. <https://doi.org/10.1007/s10648-013-9233-3>
- Schunk, D. H. (2009). Öğrenme teorileri: eğitimsel bir bakışla. (Çev. Ed. Muzaffer Şahin), (5. Baskıdan çeviri.). Nobel Yayın Dağıtım.
- Selvitopu, A., & Şahin, H. (2013). Ortaöğretim öğretmenlerinin örgütsel adalet algıları ile örgütsel bağlılıkları arasındaki ilişki. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(2), 171-189.
- Şahin, M. (2016). *Konya ilindeki beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin kendini sevmeye ve öz yeterliklerinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Dumlupınar Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Kütahya.
- Tasdan, M., & Tiryaki, E. (2008). Özel ve devlet ilköğretim okulu öğretmenlerinin iş doyumu düzeylerinin karşılaştırılması. *Eğitim ve Bilim*, 33(147), 54.
- Tabachnick, B. G., & Fidell, L. S. (2013). *Using multivariate statistics* (6th ed.). Pearson.
- Telef, B. B., & Karaca, R. (2012). Çocuklar için öz-yeterlik ölçeği; Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, 32(1), 169-187.
- TDK. (2019). *Türk dil kurumu Türkçe sözlüğü* (10 b.). Türk Dil Kurumu
- Tschannen-Moran, M., & Woolfolk-Hoy, A. (2002). The influence of resources and support on teachers' efficacy beliefs. In *annual meeting of the American Educational Research Association, New Orleans, LA*.
- Dönmez, F. G., & Topaloğlu, C. (2020). Otel çalışanlarında algılanan örgütsel destek, iş yeri yalnızlığı ve iş tatmini ilişkisi. *İş ve İnsan Dergisi*, 7(2), 311-324. <https://doi.org/10.18394/iid.703526>
- Uysal, İ., & Kösemen S. (2013). Öğretmen adaylarının genel öz-yeterlik inançlarının incelenmesi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 2(2), 217-226.
- Uygur, A. (2009). *Örgütsel bağlılık ve işe bağlılık*. Barış Platin Kitabevi.
- Üstüner, M. (2009). Öğretmenler için örgütsel bağlılık ölçeği: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 10(1), 1-18.
- Üstüner, M., Demirtaş, H., Cömert, M., & Özer, N. (2009). Ortaöğretimin öz-yeterlik algıları ortaöğretim öğretmenlerinin öz-yeterlik inançları. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9(17), 1-16.
- Willemsse, M. (2008). *Exploring the relationship between self-efficacy and aggression in a group of adolescents in the periurban town of worcester*. Yüksek Lisans Tezi, University of Stellenbosch, Stellenbosch.
- Yanık, M. (2017). Beden eğitimi ve spor öğretmeni adaylarının öğretmen öz yeterlilik inançları. *Atatürk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 19(4), 148-161.
- Zeyrek, A. O. (2008). *Milli Eğitim Bakanlığı 2005 öğretmenlik kariyer basamakları yükselme sınavında öğretmenlerin başarı durumları ile örgütsel bağlılıkları arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Yeditepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

